

PLAN FOR
KULTURSKOLEN I SOKNDAL
2022 – 2026

Sokndal kommune

Innhold

1) Innledning

2) Visjon, mål og strategier

2.1 Visjon for Sokndal kulturskole

2.2 Hovedmål

2.3 Delmål

2.4 Strategier

3) Bakgrunn

3.1 Lokal forankring

3.2 Sentrale føringer

3.3 Plan for Sokndal kulturskole

4) Status

4.1 Lokaler

4.2 Utstyr

4.3 Økonomiske ressurser

4.4 Personale

4.5 Deltakernivå – GSI-statistikk 2015- 2016

4.6 Ventelister våren 2016

4.7 Kompetanse

4.8 Mentor og talentprogram

5) utfordringer

6) Oppsummering med økonomiske kostnadsestimat

1) Innledning

Det har de siste årene blitt mer og mer fokus på kulturskolen som skoleslag og dens funksjon i samfunnet. Kulturskole er ikke lenger et flott fritidstilbud til de elevene som ønsker det i de kommunene som prioriterer å drifte en, men et krav til alle kommuner om å ha et kulturskoletilbud alene eller i samarbeid med andre. Flere og flere rapporter viser også at kulturskolens kurs kan ha oppsiktsvekkende resultater for elevenes utvikling også på andre felt som klassiske skolefag. En av de siste rapportene, en kjempestudie fra Brisbane i Australia som involverte 180 000 barn mellom 5- 7 år, viste at elever med instrumentalundervisning scoret 7,5 høyere på IQ test etter 3 år enn barn som ikke fikk samme tilbud. Man kan med andre ord få vesentlig forbedrede evner til å motta læring gjennom deltakelse i kulturskolens aktiviteter.

Høsten 2020 hadde Sokndal kulturskole 131 elever. Av disse er 125 grunnskoleelever, 3 barnehagebarn og 3 voksne elever i gruppen «de glade musikanter». Kulturskolen har en venteliste på 6 barn til aktiviteter der det ikke er ledig plass.

Deltakerprosenten i kulturskolen er på 27,71 % av alle grunnskoleelever, mens landsgjennomsnittet ligger på ca. 14,99 %. Den nasjonale målsettingen er 30 % kulturskoledeltakelse blant landets grunnskoleelever.

Sokndal kulturskole ligger dermed like under den nasjonale målsettingen på 30 % elevdeltakelse, noe som ikke anses som akseptabelt. Et elevtall rundt 150- 180 elever vil kunne være et oppnåelig mål, og det imøteses blant annet av kulturskolestyret ulike tiltak som vil bidra til å kunne oppnå dette målet. Disse tiltakene gjøres det rede for i kapittel 6.

Sokndal Kulturskole, støttet av kulturskolens styret, ønsker i perioden 2022-2026 å utvikles til å bli et enda viktigere verktøy i kommunens arbeid blant barn og unge gjennom etablering av tilbud også utenfor kulturskolens kjernefag. Målet er å demme opp for økende utenforskap og isolasjon i ungdomsskolegruppen. Allerede høsten 2021 etableres kurs i kokkekunst for 8.- 10. klasse, et samarbeid med Sogndalstrand Kulturhotell. Det startes også et tilbud i kulturskolekor, slik at man har flere gruppetilbud i porteføljen og dermed økt elevkapasitet for å kunne gi flest mulig et tilbud. Dette er spesielt viktig samtidig som elevkontingenten er halvert for aktivitet 1, og kulturskolens tilbud dermed blir mer tilgjengelig for alle. Man forventer dermed en gradvis økning i elevplasser fremover.

2) Visjon, mål og strategier

«Kulturskole for alle» er visjonen for Norsk kulturskoleråd

2.1) Visjon for Sokndal kulturskole

«Kvalitet, trygghet og glede»

2.2) Hovedmål

- Sokndal kulturskole skal gi et kvalitativt godt, tilpasset og aktuelt tilbud til kommunens barn og unge med det for øye at elevene skal være i stand til å kunne velge kunst- og kulturfag som profesjon etter endt skolegang dersom de måtte ønske det. Samtidig ønsker kulturskolen å være en viktig medspiller for å motvirke utenforskap og isolasjon blant kommunens barn og unge.

2.3) Delmål

- Skal ha et forutsigbart, bredt og kvalitativt godt tilbud der flest mulig kan finne sin aktivitet.
- Skal skape et godt miljø der elevene føler seg ivaretatt og integrert uavhengig av forutsetninger og bakgrunn.
- Skal være et kulturelt ressurscenter for kommunens innbyggere.
- Skal være en brobygger mellom kommunens kulturaktører.
- Skal ha et godt samarbeid med barnehagene samt skolen i tillegg til kommunens frivillige kulturliv.
- Tilby fast instrumentalopplæring i barnehagene og småskolen.

2.4) Strategier

- Kulturskolen skal gi inspirerende og utfordrende undervisning tilpasset den enkelte elev.
- Sørge for størst mulig profesjonalitet der elevenes arbeid fremføres.
- Ha jevnlig treffpunkter med utøvende kunstnere og profesjonelt kulturliv.
- Gjøre kulturskolen til en attraktiv arbeidsplass gjennom gode og forutsigbare arbeidsforhold med mulighet for kompetanseheving, slik at vi både kan beholde og utvikle kompetansen i personalet.
- Være konkurransedyktige på lønn og betingelser slik at vi kan rekruttere og beholde de beste lærerne.
- Ha fokus på våre pedagogiske målsettinger gjennom kontinuerlig arbeid med fagplaner og individuelle strategier for elevene.
- Være en synlig aktør i kommunens kulturelle liv.
- Ha gode og fruktbare relasjoner med skole og barnehager.

3) Bakgrunn

3.1) Lokal forankring

- Kommuneplan for Sokndal kommune 2011 – 2022
- Vedtekter for Sokndal kulturskole, revidert 2010
- Sokndal kulturskole serviceerklæring

3.2) Sentrale føringer

- Oppleve, skape, dele (Stortingmelding 18 2020-2021)
- Kultur, inkludering og deltaking (Stortingmelding-kulturdepartementet 2011)
- Kulturskoleløftet (Kulturskoleutvalget 2010)
- Kulturskoleløftet I (2005) og kulturskoleløftet II (2009). Kunnskapsdepartementet
- Skapende læring (juni 2007). Strategiplan for kunst og kultur i opplæringen 2007-2010. Kunnskapsdepartementet
- Kulturloven (2007)
- Kunnskapsløftet- læreplanverket for den 10-årige grunnskolen, (2006)
- «Kulturekken»- kommunal plan for Den Kulturelle Skolesekken, revidert 2011
- På vei til mangfold- Rammeplan for kulturskolen (2003)
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa. (Opplæringslova)
- «Mangfold og fordypning». Rammeplan for kulturskolen

3.3) Plan for Sokndal kulturskole

Denne planen skal være et redskap for å videreutvikle kulturskolen i tråd med både nasjonale og lokale planer og føringer. Denne planen legger sammen med den nasjonale rammeplanen «mangfold og fordypning» og stortingsmeldingen (Meld. St. 18) premisene for Sokndal kulturskole sin aktivitet. Planen skal danne et grunnlag for administrativ og politisk styring mot de mål som settes for kulturskolen.

Kommunal kulturskoledrift er lovfestet i opplæringslovens § 13-6, der det er nedfelt at «alle kommuner, alene eller i samarbeid med andre kommuner skal ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til kulturlivet ellers».

Den nye stortingsmeldingen (Meld. St. 18) som kom i 2021 styrker kulturskolen sin plass som et skoleslag, men presiserer samtidig at kommunene har stort handlingsrom for å kunne organisere tilbudet ut fra etterspørsel og lokale ressurser, samt balansere ulike hensyn ut fra lokale behov og prioriteringer. Kulturskolen ønsker dermed en dreining i porteføljen for å støtte opp om det generelle arbeid mot utenforskap og isolasjon blant barn og unge i Sokndal kommune som et supplement til de tradisjonelle kjernefagene til kulturskolen.

Stortinget har et nasjonalt mål om at minimum 30 % av grunnskoleelevene skal ha et opplæringstilbud i kulturskolene. Ved oppstart høsten 2010 fikk 10 % av grunnskoleelevene i Sokndal undervisning i kulturskolen. Da vi høsten 2016 flyttet inn i det nye kulturskolebygget på skoleområdet, mottok hele 33,3 % av grunnskoleelevene undervisning i kulturskolen. Etter en krevende periode med koronarestriksjoner, har deltakerprosenten sunket til 27,71, så selv om dette er en dyster trend over hele landet, bør det snarlig iverksettes ulike tiltak for å få opp igjen deltakelsen i kulturskolens kvalitetsmessig gode aktiviteter.

Når det i denne planen går inn for en opptrapping i neste femårsperiode, er det basert på at vi historisk har vist at investeres det i kulturskolens tilbud og rammer, så øker elevtallet. Dette samt et behov for innsats ovenfor ungdomsgruppen hvor det rapporteres om isolasjon, utenforskap, økt fedme og tiltagende utfordring med psykisk helse. Vi har også en del frittstående tilbud hvor man trenger å skape forutsigbarhet og sammenheng. Eksempelvis har kulturskolen tilbud i kunst 5.-7. klasse og fra 8.-10. klasse. Skal man kunne nå sitt potensiale og fange opp de største talentene, er det viktig at de får starte tidlig nok. Vi burde dermed selvsagt også hatt et tilbud helst fra barneskolealder.

En kjempestor studie blant 180.000 barn fra Australia (https://www.ted.com/talks/anita_collins_the_benefits_of_music_education) tok for seg viktigheten og nytten av musikkopplæring blant barn mellom 5-7 år. Man fant at barn som fikk instrumentalundervisning disse 3 årene av sitt liv i snitt scoret 7,5 poeng høyere på IQ-test enn de barna som ikke fikk denne opplæringen. Kulturskolen ønsker å utvikle et liknende opplegg for barn i Sokndal Kommune hvor man tilbyr fast instrumentalundervisning til de eldste barna i barnehagene i tillegg til de første 2 årene i grunnskolen.

Skal man sammenføre alle disse elementene, så vil et godt og forutsigbart kulturskoletilbud innebære en vekst til opp mot 3,5 årsverk i løpet av denne 5-årige opptrappingsplanen. Gevinsten vil være en mer attraktiv kommune for barnefamilier samt at forskning viser en klar sammenheng mellom mangel på sunne fritidstilbud og slendrian og ungdomskriminalitet. Man vil også få et rikere kulturliv i kommunen og kunne se flere ungdommer i kommunen som lykkes i å gjøre sine interesser om til profesjoner. Man vil på sikt også forhåpentligvis kunne spare betydelige midler i form av spesialundervisning hvis vi lykkes med det nye opplæringsprosjektet blant 5- 7-åringene. Spisskompetansen til å lede elevene frem finnes allerede delvis blant kulturskolens lærere.

4) Status

4.1) Lokaler

Kulturskolen benytter 3 ulike lokaliteter. Det aller meste foregår i de flotte lokalene i kulturskolen fra 2016. Bygget ble spesialbygget med tanke på de daværende og fremtidige behov og er dimensjonert for en relativt god økning i tilbud og elevtall. Kulturskolebygget rommer en dansesal/kulturskolesal på 150,4 m², et ensemblerom på 68,6 m², et kunstrom på 23,9 m², et mindre personalrom, toaletter og 2 stk. øvingsrom. Bygget er universelt utformet med personløfter for de som måtte ha behov. Det er ikke tatt høyde for lagring i nybygget, men kulturskolen disponerer et fjernlager på ungdomsskolen, samt at vi deler på et lager sammen med

kulturavdeling i kinosalen. Kulturskolen har bidratt sammen med kulturavdelingen til å oppgradere kinosalens utstyr og interiør, og vil fortsette dette arbeidet til kommunen har en storstue den kan være stolt av. Kinosalen er og vil i fremtiden være kulturskolen sin hovedarena for konserter.

Grunnet stort sammenfall av aktiviteter på mandager, benytter vi for tiden også musikkrommet på ungdomsskolen til messingundervisning.

4.2) Utstyr

Kulturskolen eier en del utstyr både i form av lydutstyr og instrumenter til undervisning.

- 1) PA-anlegg til bruk på konsertene og til utleie. Vi har også et mindre anlegg med trådløse bøylemikrofoner til konferansierbruk samt en eventuell fremtidig dramagruppe. I tillegg har vi et batteridrevet PA-anlegg til utebruk.
- 2) Et mindre sett med ledlys (scenelys) til mindre konserter eller dekorasjon.
- 3) Kulturskolen har et Yamaha clp-575 Clavinova el-piano og en Yamaha Montage 8 synt av beste kvalitet.
- 4) 2 stk. Yamaha N1 hybridpiano til undervisning. Disse er i topp stand og brukes nesten daglig av lærere og elever.
- 5) 2 stk. gode trommesett til undervisning. Man kan om ønskelig sette disse opp ovenfor hverandre og lærer kan da enklere demonstrere teknikker og ha samspill med elevene.
- 6) De glade musikanter disponerer et eget lite PA-anlegg og har i tillegg 2 stk. keyboard, 1 stk. trommesett samt en del mindre perkusjonsutstyr.
- 7) Utstyr på alle øverom samt dansesal er for øvrig av topp kvalitet.
- 8) 6 pc'er til undervisning i film og videoproduksjon av varierende kvalitet.

4.3) Økonomiske ressurser

I kulturskolens budsjett for 2021 er det en kommunal nettoutgift på 2 197 000,- Foreldrebetalingen er satt til 1230,- for eneundervisning, mens gruppetilbudene er satt til 1000,- med virkning fra 1.1.2021. I tillegg til det kommunale budsjettet, har kulturskolen støttespillere i det lokale næringslivet. Disse midlene er øremerket større investeringer, kompetanseheving og mentorprogram. De er avsatt på en egen prosjektkonto, noe som gir større handlekraft samt større forutsigbarhet i drift gjennom at de store prosjektene og investeringene nå ikke må finansieres gjennom drift lenger. De skal ikke brukes til normal drift og kommer i tillegg til kommunale midler og ikke istedenfor.

4.4) Personale og ressurs

Kulturskolen har 10 ansatte og en totalressurs på 2,65 årsverk. Det undervises i piano, keyboard, orgel, kor, kokkekunst, sang, slagverk, messing, gitar, dans, ballett, kunst, filmproduksjon og musikkgruppe for psykisk utviklingshemmede.

Av totalressursen brukes 45 % til administrasjon.

4.5) Deltakernivå – GSI-statistikk 2020- 2021

Sokndal kulturskole hadde en stor elevtilstrømning fra 2010- 2015. De siste årene har man opplevd en utflating og i koronaperioden til og med en tilbakegang.

Under følger en oversikt fra GSI-innsamling. Denne gir ikke et helt representativt bilde, men viser likevel litt hvordan vi ligger an i forhold til omliggende kommuner. Oversikten inkluderer ikke elever over grunnskolealder

Kommune	Elevtall Grunnskolen	Grunnskole elever i Kulturskolen	Prosentvis deltakelse	Venteliste 2021	Årsverk i kulturskolen (admin. ressurs i parentes)
Sokndal	451	125	27,71	6	2,65 (45%)
Eigersund	1768	364	20,59	73	10,05(175%)
Lund	435	56	12,87	0	2,90 (40%)
Bjerkreim	422	137	32,46	4	3,19 (70%)
Flekkefjord	1178	206	17,49	6	4,24 (50%)

Sokndal kulturskole havner i denne GSI- statistikken på en 2. plass i prosentvis deltakelse, bare slått av Bjerkreim. Det som er verdt å merke seg, er at dette ikke skyldes at vi i Sokndal er veldig gode, men at de omliggende kulturskolene har hatt enda større fall i elevtall under koronapandemien ettersom vi lå på 3. plass ved sist telling. Vi scorer likevel veldig høyt spesielt ettersom vi er den kommunen som bruker minst ressurs på kulturskole blant de nærliggende.

4.6) Ventelister våren 2021

Våren 2021 har Sokndal kulturskole en venteliste på 6 elever. Dette er veldig lavt, men likefremt frustrerende for de elevene og foreldre det gjelder. Vi prøver i det lengste å være fleksible for søkere som søker utenom opptak. Man får da eleven i gang med undervisning så tidlig som mulig, samtidig som man øker inntjeningen. Det at vi kontinuerlig jobber med ventelistene kan være noe av forklaringen på at vi har så få søkere uten tilbud.

4.7) Kompetanse

Kulturskolen har evnet å rekruttere flere lærere med høg formell kompetanse. Hele 30 % av de ansatte har relevant masterutdanning innen de fag de underviser i, og 50 % har relevant høyere utdanning. Dette er en stor forbedring de siste 10 årene, da de fleste ansatte 10 år tilbake ikke hadde formell utdanning. Relevant kompetanse og kompetanseheving er likevel noe som trekkes frem i

den nylig gjennomførte 10-faktorundersøkelsen, og vil være viktig at prioriteres i budsjettssammenheng.

4.8) Mentor og talentprogram

Gjennom den kulturelle skolesekken og ved ekstern støtte har vi klart å bringe flere profesjonelle utøvere innen flere av disiplinene vi tilbyr undervisning i. Skal vi lykkes i å bringe frem de store talentene, så må de få møte forbilder med jevnlig treffpunkt. Vi må både kunne bringe profesjonelle kunstnere til Sokndal samt sende våre talent til de for motivasjon og undervisning.

Det er ønskelig å kunne gi større utfordringer til de elevene som over tid har vist høyt nivå og innsats, ved at man kan innvilge utvidet undervisningstilbud.

Tildeling av ekstra ressurs på eksempelvis 10 minutter slik at de største talentene kan få 30 minutter undervisningstid i uken, innvilges av styret i kulturskolen på rektors anbefaling.

5) Utfordringer

De viktigste utfordringene man står overfor i planperioden er:

- Rekruttere og beholde de beste lærerne. Av 10 ansatte, så har kun 40 % over 20 % stilling. For å ha en full arbeidsdag, så kreves det 20 % stilling. Når man i tillegg ikke betaler kjøregodtgjørelse (noe eksempelvis Egersund kulturskole gjør), så er det for en del fag svært vanskelig å rekruttere kompetente lærere. Det bør derfor komme på plass en ordning for å dekke reiseutgiftene til lærerne.
- Innfri ønsket om å være en sterkere aktør for kommunen for å motvirke utenforskap og isolasjon blant barn og unge. Man må tørre å gå utenfor de tradisjonelle kjernefagene til kulturskolen samt å utvikle kompetanse for å møte flere elever med spesielle behov. Samhandling med andre instanser som helse og skole vil være avgjørende for å lykkes.
- Utvidelsen og komplettering av det eksisterende kulturskoletilbudet, kompetanseheving av personalet, mentor og talentprogram samt oppgradering av utstyr vil kreve økonomiske ressurser.
- Utvikling av og gjennomføring av nytt undervisningsopplegg for barn i en 3-årsperiode fra 5 år – 7 år. Få dette etablert som en viktig faktor i utviklingen av alle barn i Sokndal Kommune.

6) Oppsummering med økonomiske kostnadsestimat

For å kunne gjennomføre alle tiltakene i planperioden uten å redusere i allerede eksisterende tilbud, må kulturskolens ramme løftes i størrelsesorden kr. 669.820 ekstra i løpet av de neste 5 årene. Besparelsen ved et aktuelt og kvalitativt godt kulturskoletilbud kan i andre rekke være mye høyere.

En utvidelse av undervisningstilbud forutsetter en del faktorer.

- Det må være lærerressurs tilgjengelig.
- Det må være tilstrekkelig interesse blant brukerne.
- Man må ha midler til innkjøp av nødvendig læremateriale/instrument i tillegg til lønn.

Gitt at disse faktorene faller på plass, vil en opptrapping av ressurs kunne se slik ut:

År	2022	2023	2024	2025	2026	Totalt i perioden
Tiltak	Musikkprosjekt 5-7 år.	Ballet 1.-4. klasse Kunst 1.-4. klasse Drama 5.-7. klasse	Band 2 stk. Drama 8.-10. klasse	Moderne teknologi, lys, dans og film 8.-10- klasse «Musikk fra livets begynnelse». (Sang med Spedbarn.)	Hiphop, streetdance 8.-10. klasse	
Økn. Lærerst	20,68%	15,51%	15,51%	20,68%	10,34%	72,38%
Økn. adm	0%	0%	5%	0%	0%	5%
Økn. Elevtall	75 elever	16	8	24 elever	8 elever	115
Økn. budsjett	170.546,-	127.909,- - 16.000 foreldrebetaling =111.909,-	170.546,- - 8.000,- foreldrebetaling =162.546,-	170.546,- - 24.000,- =146.546,-	85.273,- - 8.000,- =78.273,-	669.820,-
Total elevtall	195	211	219	243	251	
Prosentvis deltakelse av grunnskole-elever (estimert)						

- Prosentvis deltakelse er estimert ettersom det er sannsynlig at en del elever vil velge de nye fagene på bekostning av de aktiviteter de allerede går på, og ikke som et supplement.

Mentorordning

Vi har et allerede eksisterende mentorprogram, hvor det hentes profesjonelle utøvere til Sokndal hvert år for å motivere og stimulere både elever og ansatte i kulturskolen. Dette driftes takket være våre støttespillere i det lokale næringslivet, Rekefjord Stone As og Altifiber. Tiltaket er ment å gå på rundgang mellom de ulike disiplinene og man har hatt opplegg både innen kunst, dans, klaver, slagverk og messing allerede.

Utstyr

Kulturskolen har gjennomført en betydelig oppgradering av utstyret de siste 5 årene som et direkte resultat av «plan for Sokndal kulturskole 2016-2021» hvor

Økte tilføringar fra kommunen sammen med økonomisk støtte fra de lokale støttespillerne Rekefjord Stone As og Altifiber har gjort det mulig. Det vil derfor ikke være behov for store tilførsler til driftsbudsjett som følge av oppstart av nyt tilbud.

Kompetanseheving

Å heve kompetansen til lærerne koster. Dette spesielt ettersom nødvendige kurs ikke avholdes i nærmiljøet, men man er som regel avhengig av både reis, opphold og deltakeravgift. Kompetanseheving er også en av satsingsfaktorene til kulturskolen som en direkte følge etter 10-faktorundersøkelsen. Rektor foreslår å øke posten for kurs og kompetanseheving fra kr. 15.000,- årlig til kr. 25.000,- og trenger da en tilførsel på kr. 10.000 årlig til egen post på budsjettet øremerket kompetanseheving.

Oppsummering

Selv om en satsing i denne størrelsesorden medfører økte utgifter, så genererer det også inntekter i form av foreldrebetaling på rundt kr. 56.000. Dette ble det for øvrig tatt høyde for i estimatene i kapittel 6.

Man ser også at gode fritidssysler er noe barnefamilier verdsetter høyt for sine barn. En opptrapping av tilbudet i kulturskolen med fokus på synliggjøring og kulturskolen sin rolle som ressurscenter vil være en god og langsiktig investering i et rikere kulturliv i kommunen, bedre oppvekstsvilkår for de unge generelt og mulighet for flere til å dyrke sine talent.